

Критерії оцінювання диктантів з української мови вступників на основі базової загальної середньої освіти (9 кл.)

Основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності є текстовий диктант. Перевірці підлягають уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила та словникові слова, визначені для запам'ятовування; постановка розділових знаків відповідно до опрацьованих правил пунктуації; правильність оформлення роботи. Перевірка здійснюється фронтально за традиційною методикою. Для екзаменаційного диктанту використовується текст, доступний для розуміння абітурієнтів на основі базової загальної середньої освіти. За обсягом тексти диктантів відповідають чинній програмі з української мови — містять 160 - 190 слів. Визначаючи кількість слів у диктанті, було враховано як самостійні, так і службові частини мови й вигуки.

Диктант оцінюють однією оцінкою на основі таких критеріїв:

- орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;
- помилка в слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, або в корені однокореневих слів уважається однією помилкою; при підрахуванні ці помилки (скільки б їх не було) вважаються за одну;
- помилки на те саме правило, але в різних словах, вважаються різними помилками.

Виправляються, але не враховуються помилки, що спотворюють звуковий склад слова, наприклад "оперігати" (замість оберігати); "докша" (замість дошка).

При оцінюванні диктантів важливо також враховувати характер помилки. Серед помилок слід виділяти негрубі, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності, повторювані і однотипні помилки. Під час підрахування помилок дві негрубі вважають за одну. Одна негруба помилка не враховується.

До негрубих відносять такі помилки:

- 1) у винятках з усіх правил;
- 2) у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- 3) у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- 4) у разі, коли замість одного знаку поставлений інший;
- 5) у випадках, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях *не хто інший, як; не що інше, як; ніхто інший ні; ніщо інше не...*);
- 6) у пропуску одного із сполучуваних розділових знаків або порушенні їх послідовності;
- 7) при заміні українських букв російськими.

Повторюваними вважаються орфографічні помилки в одному й тому ж слові, яке вживається декілька разів, або в корені однокореневих слів. При підрахуванні ці помилки (скільки б їх не було) вважаються за одну.

Однотипними вважаються помилки на одне правило, якщо умови вибору правильного написання полягають у граматичних (*борються, ходить*) і фонетичних (*пісня, сміється*) особливостях слова. Кожна однотипна помилка обраховується окремо.

Диктант оцінюється однією оцінкою, виходячи з таких нормативів:

Сума балів 200 б.	Оцінка 12 б.	Оцінка 4 б.
93-101	1	незадовільно
102-110	2	
111-119	3	
120-128	4	задовільно
129-137	5	
138-146	6	
147-155	7	добре
156-164	8	
165-173	9	
174-182	10	відмінно
183-191	11	
192-200	12	